

Subject: Nieuwsbrief Healthwise - Center of Expertise - nr 2 - mei 2013
From: University of Groningen - The Netherlands <healthwise@rug.nl>
Date: 24-5-2013 14:10
To: healthwise@rug.nl

Kunt u deze e-mail niet goed lezen?

Schakel dan afbeeldingen voor deze e-mail in of bekijk de [online versie](#)

Nieuwsbrief Healthwise

Geachte lezer,

Via deze nieuwsbrief brengen we u op de hoogte van actuele zaken binnen expertisecentrum 'Healthwise' – Research on Health Care Management & Economics. Het expertisecentrum is onderdeel van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde van de Rijksuniversiteit Groningen.

- > Kick Off Conferentie
- > Workshops informatie
- > Uitgelicht: Ageing & Pension Reforms
- > Lid Active and Healthy Ageing Partnership
- > Nieuw onderzoek
- > Afgerond: rol huisarts ouderenzorg
- > Publicaties

Vragen?

Heeft u vragen naar aanleiding van deze nieuwsbrief of wilt u weten wat Healthwise voor uw organisatie kan betekenen, neem dan contact op via healthwise@rug.nl

Kick Off Conferentie

Op 12 april jl. vond de kick off conferentie van Healthwise plaats in de plaza van het Duisenberg gebouw van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde. We kijken terug op een inspirerende en mooie dag!

Na openingswoorden van decaan prof. Harry Garretsen, was de eerste keynote lezing van prof. Gerard van den Berg van de prestigieuze Universität Mannheim. Hij ging in op de vraag in hoeverre economische omstandigheden rond de geboorte later van invloed zijn op de gezondheid. Prof. Rien

Meijerink, voorzitter van de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ), hield een tweede keynotelezing over zorguitgaven en solidariteit.

In het ochtendprogramma vond een eerste ronde workshops plaats met onderwerpen: Innovatie, Lean, Patiëntveiligheid, Gezond gedrag en Privatisering. Na de lunch kwamen in een tweede ronde workshops de thema's Integrale Logistieke Planning, Management van Professionals, Langer Thuisblijven en Ageing and Pension Reform aan de orde.

Dit alles zorgde voor een goed beeld van de breedte van het onderzoek naar Health Care Management & Economics.

De Kick off conferentie werd afgesloten in een debat over de toekomst van de ouderenzorg onder leiding van prof. Kees Ahaus.

Prof. Joris Slaets betoogde dat in de groep ouderen de focus moet verschuiven van preventie (bij de grote groep vitale ouderen) naar functionele status bij een tussengroep en uiteindelijk naar leefplezier van de kleine groep zeer kwetsbaren met complexe zorgvragen. Volgens prof. Erik Buskens hebben de faculteit Economie en Bedrijfskunde RUG en het UMCG een grote maatschappelijke opgave door hem uitgedrukt als 'Choose Healthwisely'. De ambitie is om de periode van achteruitgang van gezondheid en kwaliteit van leven uit te stellen. Kees Ahaus sloot af met de presentatie van de Healthwise onderzoeksagenda in vier categorieën: de context, de organisatie, de patiënt en de medewerker.

Duidelijk is: Healthwise is prachtig van start gegaan!

Workshops informatie

Wilt u informatie en presentaties uit de negen workshops van de Kick Off Conferentie nalezen en bekijken? Dat kan via onze [website](#) op de conferentie-pagina.

Zo vindt u bijvoorbeeld een prezï presentatie van Ronald Uittenbroek in het kader van het onderzoek over vraaggestuurde zorg binnen het project 'Samen Oud', de slides van [Oskar Roemeling](#) die betrekking hebben op zijn onderzoek dat ingaat op 'Lean interventies en performanceverbetering' of de prezï-presentatie van [Stefanie Salmon](#) over de impulsieve keuze voor gezondheid.

Heeft u concrete onderzoeksvragen naar aanleiding van deze [workshops of slides](#)? Neem dan contact op via healthwise@rug.nl

Uitgelicht: Ageing & Pension Reforms

Tijdens de conferentie stond één van de workshops in het teken van Ageing and Pension Reforms. In deze nieuwsbrief lichten we deze sessie uit aan de hand van een kort verslag. De voordrachten in deze sessie werden verzorgd door Mariacristina De Nardi (Federal Reserve Bank of Chicago) en Raun van Ooijen (RUG).

De Nardi presenteerde een overzicht van wetenschappelijke literatuur over het spaargedrag van Amerikaanse ouderen. Dit spaargedrag hangt af van velerlei factoren waaronder: 1) (onzekerheid over) medische uitgaven (met name uitgaven aan 'long term care'), 2) generositeit van het

[Raun van Ooijen](#) presenteerde zijn onderzoek over het spaargedrag van Nederlandse ouderen. In zijn onderzoek maakt hij gebruik van administratieve gegevens die de periode 2005-2010 bestrijken. Uit zijn onderzoek komt naar voren dat de meeste

pensioensysteem, 3) erfenismotief, 4) levensverwachting en 5) sociale (familie) netwerken. Uit haar presentatie bleek met name dat onzekerheid omtrent toekomstige zorguitgaven een belangrijke rol speelt: veel oudere Amerikanen houden geld achter de hand om eventuele toekomstige uitgaven aan long term care te kunnen dekken. Het belang van het erfenismotief wordt niet in alle studies bevestigd.

alleenstaande ouderen hun geld niet op maken. Bovendien vindt van Ooijen geen steun voor de hypothese dat ongezonde ouderen op een grotere schaal ontsparen dan gezonde ouderen. Dit resultaat is waarschijnlijk te wijten aan het feit dat de meeste zorguitgaven worden gedekt door de AWBZ en ziektekostenverzekering: in tegenstelling tot de Verenigde Staten zijn de out-of-pocket zorguitgaven klein te noemen.

Lid Active and Healthy Ageing Partnership

Met trots kunnen we melden door de Europese Commissie te zijn geaccepteerd als lid van het European Innovation Partnership voor Active and Healthy Ageing (EP-AHA). Het gaat om deelname aan de actiegroep C2, die zich richt op *Development of Interoperable Independent Living Solutions*, oftewel: **Hoe kunnen ouderen langer in hun eigen huis wonen en een hogere kwaliteit van leven ervaren?**

De voorbeeldregio die daarbij door ons wordt gebruikt is Noord Nederland. Binnen de RuG en met name binnen Healthwise loopt al een aantal jaren onderzoek naar Langer Zelfstandig Thuis Wonen. We hebben kennis over de succesfactoren voor ICT oplossingen, organisatorische structuren en andere oplossingen voor langer zelfstandig thuis wonen; we hanteren een multidisciplinaire benadering en werken natuurlijk aan het verwerven van nog meer kennis. Samen met een groep partners zullen we meer onderzoeks- en implementatieprojecten gaan uitvoeren op dit terrein. Het samenwerkingsverband is genoemd: Alliance for the Promotion of Independent Living North Netherlands (APRIL-NNL)

De partners zijn:

- Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG),
- Hanze Hogeschool
- Zorg Innovatie Forum (ZIF),
- Noordelijke Hogeschool (NHL)
- Healthy Ageing Network Northern Netherlands (HANNN)

APRIL-NNL neemt de coördinatie op zich van lopende en voorgenomen activiteiten binnen Noord Nederland op het gebied van methoden en technologie voor langer zelfstandig thuis wonen, en de contacten onderhoudt met de actiegroep C2. Healthwise en partners hebben de expertise en ervaring om een significante bijdrage te kunnen leveren aan verder onderzoek van vragen als ICT oplossingen, organisatorische structuren en andere oplossingen voor langer zelfstandig thuis wonen.

De eerste bijeenkomst van de actiegroep C2 Specific Action for the Development of Interoperable Independent Living Solutions, zal begin juni plaatsvinden te Brussel. De voordelen van het lidmaatschap van een dergelijk actiegroep zijn o.a.: invloed op calls Horizon 2020, netwerkuitbreiding en naamsbekendheid.

C2 vertegenwoordigt één van zes thema's binnen EIP AHA. Soortgelijke coördinatie is voor alle zes thema's van EIP APA ondergebracht bij een partij in de regio Noord Nederland en dat maakte het mogelijk om vanuit Noord Nederland een procedure te starten om als EU voorbeeldregio te worden aangemerkt.

Voor meer informatie: [EIP AHA](#)

Hoofdaanvrager: [Hans Wortmann](#)

Nieuw onderzoek

Healthwise is in de afgelopen periode gestart met een aantal interessante nieuwe onderzoeken.

stakeholdermanagement en elektronisch patiëntendossier

Een aantal Healthwise betrokkenen en afstudeerders zijn eind vorig jaar gestart met een onderzoek naar stakeholdermanagement tijdens de implementatie van het Nieuw Electronisch Patiënten Dossier bij het UMCG. Deze zomer zullen de eerste afstudeerders in dat kader hun rapporten opleveren. Betrokken onderzoekers zijn [Achterkamp](#), [Boonstra](#), [Van Offenbeek](#), en [Vos](#).

Het onderzoek kent vier themas:

- Thema 1: Identificatie en positionering van stakeholders gedurende het EPD-implementatieproces;
- Thema 2: Issues en dilemma's bij het EPD-implementatieproces;
- Thema 3: Ontwikkeling van steun en acceptatie tijdens het EPD-implementatieproces;
- Thema 4: Procesevaluatie.

modularisering en ouderenparticipatie

Onderzoekster [Monique van der Laan](#) start met een vervolgstudie naar modularisering en ouderenparticipatie binnen de anderhalvelijnszorg aan ouderen, in samenwerking met ZuidOostzorg. Dit is een deelproject binnen het 'Regionale implementatieplan NPO regio Noord' dat in samenwerking met het UMCG is ingediend en goedgekeurd bij ZonMW.

procesevaluatie pilot ziekenhuis

Binnen vier opleidingsziekenhuizen vindt vanaf oktober 2012 een pilot plaats rond de invoering van de functie ziekenhuisarts. De ziekenhuisarts verleent vanuit een generalistisch perspectief zorg aan klinische patienten, borgt kwaliteit en veiligheid van die zorg en vervult een verbindende en coördinerende rol in het multidisciplinaire zorgproces. De pilot duurt 2 jaar. Men wil niet alleen het opleidingscurriculum verder ontwikkelen, maar ook met de nieuwe functie van ziekenhuisarts in de zorgorganisatie experimenteren. Healthwise voert samen met TGO (Toegepast Gezondheids Onderzoek, UMCG) een beknopte literatuurstudie en een procesevaluatie uit. Meer informatie via projectbegeleider: [Marjolein van Offenbeek](#)

Afgerond: rol huisarts ouderenzorg

Het project "De veranderende rol van de huisarts binnen de ouderenzorg" maakt deel uit van het transitieproject "Analyse van zorgbehoefte en organiseren van zorg en ondersteuning vanuit het perspectief van de oudere".

De externe verwachtingen omtrent de rol van de huisarts in de ouderenzorg zijn veranderd. De verschuiving naar een 'samenhangend zorgmodel voor ouderen', alsmede de verzakelijking in de zorg vormen een externe uitdaging voor de rol van de Nederlandse huisarts. De overheid, de zorgverzekeraars en vele anderen hebben zich hierover uitgesproken. Maar wat vinden de individuele huisartsen zelf?

Dit riep de vraag op hoe de huisartsen omgaan met deze veranderde rolverwachtingen. Hebben zij deze verwachtingen binnen hun professionele rolvervatting geïntegreerd? Zo ja, op welke manier en hoe managen zij de grenzen van hun rol in de ouderenzorg?

Het project had daarom tot doel inzicht te bieden in de zich in de praktijk ontwikkelde rol van huisartsen binnen de ouderenzorg. Het onderzoek richtte zich op naar voren komende verschillen in de professionele rolvervatting van de huisarts binnen de ouderenzorg, en hoe deze samenhangen met de bijbehorende praktijkvoering. Dit leverde een typologie op van rolvervattingen van huisartsen binnen de ouderenzorg en van de wijze waarop de grenzen van de rol worden gemanaged.

Onderzoeker: mw. dr. A. Labun

Begeleiding: mw. dr. H. Broekhuis en mw. dr. M. van Offenbeek.

Meer informatie

[Dr. M. van Offenbeek](#) en [dr. H. Broekhuis](#)

Publicaties

In de afgelopen periode verschenen verschillende (soorten) publicaties waarbij Healthwise onderzoekers auteur zijn of betrokken zijn. Hieronder een greep uit de gepubliceerde documenten:

- "Implementation factors and their effect on e-Health service adoption in rural communities: a systematic literature review". Gepubliceerd in BMC Health Services Research. <http://www.biomedcentral.com/1472-6963/13/19>. -
Auteurs: [Eveline Hage](#), John P Roo, Marjolein van Offenbeek, Albert Boonstra
- '[Co-creatie en mensgerichte innovatie in de ouderenzorg – voorbeelden uit de praktijk](#)', whitepaper, gepubliceerd bij Nictiz, Auteur: Johan Krijgsman. Betrokken onderzoeker: Eveline Hage. Enkele voorbeelden van organisaties die in hun projecten proberen langs nieuwe wegen diensten voor ouderen te ontwikkelen.

- Kalwij, A., R. Alessie and M. Knoef (2013), "Pathways to Retirement and Mortality Risk in the Netherlands", European Journal of Population, vol. 29(2), pp. 221-238.
- Kalwij, A.S., R. Alessie and M. Knoef (2013), "The Association between Individual Income and Remaining Life Expectancy at the Age of 65 in the Netherlands", Demography. 50(1), pp. 181-206.
- Angelini, V. (2013). "Work disability reporting among older Europeans", forthcoming. In Encyclopedia of Quality of Life Research, edited by A. Michalos. Springer: Heidelberg.
- Belloni M., R. Alessie, A. Kalwij and C. Marinacci (2012), "Lifetime income and old age mortality risk in Italy over two decades", Netspar discussion paper DP 08/2012-026.
- Angelini, V. and J.O. Mierau (2012), "Childhood health and the business cycle: evidence from Western Europe", HEDG University of York Working Paper 12/28.

Een overzicht van alle Healthwise publicaties vindt u op onze [website](#)

> <http://www.rug.nl/research/healthwise/kennis/publicaties/>

Healthwise
Faculteit Economie en Bedrijfskunde

P.O. Box 800
9700 AV Groningen
The Netherlands
Tel. +31 (0)50 363 8612 / 9090
Email Healthwise@rug.nl

 <http://www.rug.nl/feb/healthwise>

Verzonden met [iMailingtool](#) | [Afmelden](#) | [Doorsturen](#) | [Printen](#)